

Kővágóörs Építészet és természet

Tanszéki terv 1.

Tárgyfelelős: Kronavetter Péter

Meghívott oktatók: Beke András, Szabó Péter

A TT1 tárgyat tavasszal a tanszéken folyó tervezési tárgyakkal összehangolva az „Építészet és természet” tematika köré szervezzük. Konkrét tervezési helyszínünk Kővágóörs lesz, ahol 2018 nyarával kezdődően Bán Márton és Pongor Soma szervezésében a falu központjának egy régóta üresen álló házában építészeti és művészeti alkotótábor, ideiglenes kiállítótér és nyitott műhely jött létre.

A tágabb környezet, a Káli-medence, a Kötenger, a település szinte intakt szerkezete, az ecsérpusztai templomrom, az evangélikus és katolikus templomok egyedülálló viszonya, a romos állapotban lévő egykori zsinagóga megannyi rejtett és megfejtendő szépséget rejt. A félév során több, kis csoportban végzett feladat kapcsán az épített és természeti környezet viszonyának folytonos újra- és továbbrajzolásával, valamint kísérletező makettek készítésével foglalkozunk. Munkánk fókuszában a helyzetfelismerés és az arányos viselkedés megtalálása áll, a következetes és tudatos koncepcióalkotást, valamint ennek gondos kifejtését gyakoroljuk.

A közös gondolkodás eredményeit év végén ismét nyomtatott szubjektív atlaszban, valamint egy Kővágóörsön rendezett kiállításon mutatjuk be.

Mottó

*"Work like a gardener with the precision of the architect.
Work like an architect with the care of a gardener."
(Tom Emerson)*

A félév során a kertészek gondosságával keressük a természeti környezetre, tájra legkevésbé káros, legkisebb lábnyom, szelíd megoldásokat. Célunk a tájjal együttműködő programok és tájgazdálkodási stratégiák megtalálása, amelyeket aztán e kertész-építész szemlélet tapintatosságával dolgozhatunk ki.

Könyv

A félév célja, hogy a hallgatók közös munkájából olyan egységes tanulmánykötet szülessen, amely a kurzus során született tervekkel, makettekkel és szövegekkel szubjektív, mozaikszerű képet rajzol Kővágóörsről.

Kutatásunk tervezés alapú. A rendelkezésre álló idő rövidsége miatt tudatosan egyetlen rajz vagy makett készítésére fókuszálunk, amelynek tervezése során a sebészeti műtétek analógiájára a valóság jelentős részét (az egész testet) letakarjuk, csak a beavatkozás területére koncentrálnak. Munkánk során folyamatosan egységes nyelvezetet, formátumot és kötött műfajokat használunk - egyrészt a majdani kötet tartamának összefogása, másrészt az adott műfajokban (vonalas rajz, makett, képalkotás) való jártasság megszerzése miatt. A kötet szerves részét képezik az egyes feladatokhoz írt kísérőszövegek is.

Olvasókönyv

A félév elején a tárgy tematikájához kötődően olvasó-kötettel (reader) segítjük a tervezési munkát. A szövegek csupán ajánlott olvasmánként szolgálnak, de minden feladat bevezetése során egyet a bevezető előadások során is szóba hozunk, így ezen kiemelt olvasmányok átolvasását mindenképp javasoljuk az adott órák előtt.

2+1 utazás

Útjainkat, a könnyebb azonosíthatóság érdekében, a NASA Mars-missziói alapján neveztük el. A Mariner-9 űrszonda (1. utazás) a bolygó körül keringő első műhold volt 1971-ben. A Pathfinder (2. utazás) 1997-ben szállt le a bolygó felszínére, a leszállóegység mellett a Sojourner Mars-járó járművet is üzembe helyezve. A 2011-ben útjára indított Curiosity űrszonda (3. utazás) célja pedig az volt, hogy egy távirányított járműre szerelt önálló laboratóriumot, mintázó berendezést és tudományos műszereket (Mars Science Laboratory) szállítson.

Az első út (Mariner) gyors villámlátogatás, tapogatózás a februári hidegben. Feszes, koncentrált, koreografált séta, amely akár a műhold, elsősorban a település peremterületeire koncentrál. A séta során az 1. feladat programjaihoz keresünk alkalmas helyszíneket.

A második út (Pathfinder) során már ismerősként érkezünk, mozgásunk kötetlenebb, a helyben létre koncentrál. Autós lejutás, fakultatív ottalvás, önálló kutatás, bográcsolás. A lazább program keretein belül lehetőségünk nyílik az első feladat választott helyszínének pontosabb megismerésére, és a második feladat elkészítéséhez szükséges felderítő sétákra is.

Az évzáró kővágóörsi kiállítás egyben a fakultatív, harmadik leutazásunk is (Curiosity), az alkotóházban szervezünk munkánkból kiállítást, és itt mutatjuk be a félév munkáját összefoglaló tanulmánykötetet is.

"Építészet és természet" tanszéki zárókiállítás

A félév legjobb munkái részt vesznek a Középülettervezési Tanszék "Építészet és természet" tematikus félévének zárókiállításán a MÉSZ Ötpacsirta utcai székházának Kós Károly termében 2019. június 3.-tól június 16.-ig. A kiállítás az azonos téma köré szervezett Középülettervezés 2., Komplex tervezés 1. és Tanszéki terv 1. tantárgyak eredményeit mutatja majd be.

Fotók

Az év közben készült hallgatói fotók a tanulmánykötet részét képezik (fotóössze) - a félév folyamán fejenként 5-5 elküldött, fekete-fehér fotóból válogatunk a könyvbe.

1. feladat - SZELÍDÍTETT TERMÉSZET

"... a táj nem természet. A tájat az ember alakítja, az ember önmagát. A táj valósága csak hordozza a mögötte lévő természet még olvasható tartalmát."

(Kisberzsényi-Nagy György)

"Építészetet létrehozni vagy természeti tájat teremteni egyformán értékes."

(Junya Ishigami)

Az első feladat, amely során két fős csoportokban, egész félévben egyetlen koncepciót fejlesztünk a "természet és építészet" tanszéki tematikához kapcsolódóan. Kővágóörs neve az itteni kőből fáradságos munkával alakított malomkövekhez kötődik. A kő kitermelésének kezdeti lépése, az ún. "jövesztés" során a természetes kő hajszáltrepedéseibe faékeket vertek, majd ezeket vízzel locsolták, hogy a megduzzadó faanyag szétfeszítse a követ.

A jövesztés őszinte, egyszerű, fáradságos és furfangos módszeréből inspirálódva a félév során a Káli-medencében, Kővágóörsön a természetet szelídítjük.

Az első leutazás (Mariner) során helyszíneket keresünk az első feladat funkciói számára, **elsősorban a falu határán**, a természet és a település érintkezésén mozgunk és kutatunk megfelelő helyzetek után.

Példaként felvetünk pár lehetséges funkciót, ezek pontos programjai szabadon fejlesztendők, módosítandók, sőt, egészen új funkciók is javasolhatók. A kitétel pusztán annyi, hogy az ajánlott funkció szelíd viszonyban legyen a tájjal.

1. Méhkocsi garázs - 3-4 db nyerges méhészkocsi számára téli, fedett-nyitott szín, eszköztároló, kombinálható mézárusító standdal (nyári használat)
2. Megújuló energia telep (napelempark, vizimalom, talajszonda-állomás)
3. Hűsítő és szauna - innovatív fürdőház (patak, kút vizének használatával)
4. Faiskola és erdőgazdaság (szerszámtároló, fatároló, tűzrakóhely)
5. Építőanyag újrahasznosító telephely - romépület lebontása (depóniák, fitoremediáció), kőlefejtő
6. WWOF Organikus farm alacsony komfortfokozatú szálláshelyekkel, nyárikonyhával és fészerrel
7. Üvegház (egyedi fóliasátor) és veteményeskert
8. Fedett szín lovak számára, karám, legelő és istállótrágya gyűjtő szárnyék
9. Vadkempingezőket kiszolgáló fedett-nyitott konyha, mosdó és zuhanyzó

A feladat kidolgozása során óráról órára következetes munkavégzés folyik, melynek lépései:

- gyors koncepciómakett (3 eltérő koncepció bemutatása kisméretű makett-tárgyacskában, talált anyagok és tárgyak felhasználásával), majd ennek fejlesztése
- jellemző vonalas, részletező metszet, majd ennek fejlesztése, térbeli (axonometrikus, perspektivikus) továbbgondolása

Vázlattervi munkarészek digitális és nyomtatott (300 g/m² matt lap) formátumban:

- a terv lényegét legjobban bemutató vonalas, részletező, grafikai igényességgel megrajzolt 1 db **axonometrikus/perspektivikus metszet** - 1:200-1:10 léptékben, a megadott lapsablon és tollkészlet használatával, A3 méretben
- 1 db **makettfotó utólagos fabrikálásával** készülő látványterv, amely a részletek és a pontos működés bemutatásának igénye nélkül egyetlen festménybe sűríti a terv hangulatát. A feladat fontos része a legjobb képarány, kivágot megtalálása, a beavatkozás lényegének egyetlen pillanatfelvételbe való sűrítése. - a megadott lapsablon használatával, A3 méretben
- 750-1500 karakternyi igényes megfogalmazású **kísérőszöveg**, amely kiegészíti, magyarázza, árnyalja a rajzos munkarészeket, lehet saját szöveg, vagy akár a tervet szépen illusztráló idézet - a megadott lapsablon használatával, A3 méretben

Valamint:

- vázlattervi fabrikált makett - 1:200-1:10 léptékben, tetszőleges, legalább 3 anyag felhasználásával

Vázlatterv: 2018 április 4. csütörtök 15.00 óra
Vázlatterv pótlása: 2018 április 4. csütörtök 15.00 óra

1. feladat végső leadás - ÖNTÖTT MAKETT

A második feladat leadása után felvesszük az elejtett fonalat, és az év hátralévő részében az első feladat során tervezett beavatkozásról készítünk egyetlen makettet, öntött technikával. A makett a vázlattervre kidolgozott tervet tovább részletezheti, új nézőpontból mutathatja, vagy akár tágabb környezetében is elhelyezheti.

Leadás követelményei:

- végső, öntött makett - 1:100-1:10 léptékben, öntött gipsz

Végleges leadás: 2018 május 17. péntek 12.00 óra
Végleges póteadás: 2018 május 27. hétfő 12.00 óra

2. feladat - KŐVÁGÓÖRS SZÉPSÉGEINEK ATLASZA

"Tehát a ház szóra, nem spontán, hanem egy picit meggondolva, a következő 3 szó jut az eszembe: a szép, a nem szép és az érdekes. Ha hozzá kell fűznöm valamit, ugye mind a három jelző nyilvánvalóan a házra vonatkozik, mint a fogalomnak sok-sok konkrét tárgyára. Ez a három jelző azért hangzik el, mert mindegyiknek megvan egy speciális ismertetője. Ez valószínűleg nem jó szó, de ennél jobb nem jut eszembe. A szépből nagyon sok van. Majd megmagyarázom, hogy mit jelent ez a meghatározás. A nem szépből egy van, és az érdekesből is egy van. Ez azért lehetséges így, mert valóban: ha az ember egy szép dologra ránéz, akkor annak nagyon sok magyarázata lehet. És azért lehet sok magyarázata, mert a szépség nyilvánvalóan, ezek evidenciák, egyfajta titokkal rendelkezik. A másik kettő: a nem szép, abból azért van egy fajta, mert az nem rendelkezik evvel a tulajdonsággal, hanem mindig elég egyértelműen megmondható az, hogy miért nem szép. Tehát az, hogy úgy mondjam egy egyismeretlenes egyenlet. Az érdekes, a kor hívószava, szinte parancs, hogy érdekeset kell csinálni. Mert az ember ha nem csinál érdekeset, akkor a fene megette. Vagy elő tudsz állni egy érdekessel, ami a másiktól különbözik, vagy hát ideje revíziót tartani az embernek maga fölött. Viszont az érdekes is azzal a tulajdonsággal rendelkezik, mint a nem szép, hogy tulajdonképpen egyféle magyarázata van. Tehát az érdekesről pontosan meg tudjuk állapítani, hogy miért érdekes. Nem fogunk száz féle magyarázatot adni, hanem tudjuk jól, hogy az érdekes mitől érdekes."

(Tomay Tamás)

A második feladat a második leutazással indul, amikor több időt töltünk el a helyszínen. A feladat célja, hogy közös munkával készítsünk szubjektív atlaszt Kővágóörs építészeti és természeti szépségeiről. A Pathfinder fedőnevű utazás alkalmával már a **falun belül** teszünk sétákat.

Két fős csapatok választanak egyet-egyet az alábbi, szűkített nézőpontok közül, amelyek talán segítenek minket abban, hogy jobban megértsük a település szépségét:

1. spontán vegetáció a faluban
2. építészeti nélküli építés leleményes részletmegoldásai
3. váratlan szépségű sarkok
4. hozzáépítés/toldás/folytonosság
5. körakási mód
6. nyílászáró
7. kertbéli kövek
8. határhelyzetek
9. tető együttállások
10. kutak és teresedések

A kiválasztott nézőpontok alapján a felfedező séták során helyszíni fotók készülnek (már a jó fotó is segít a későbbi munkában, ortogonális nézetek, nem ferdülő függőlegesek), majd ezek alapján, vagy már akár a helyszínen, a fotózás elhagyásával 4-8 vonalas kézi rajz (fekete-fehér, egy tollvastagság) készül, amelyek 1-1 példát rögzítenek.

A legjobb 4 rajz alapján, azokat feldolgozva, továbbgondolva csapatonként 4 darab gipszöntvény készül.

2. feladat beadandó munkarészek digitális és nyomtatott (300 g/m² matt lap) formátumban:

- a 4-8 db helyszíni vonalas rajz szkennelve, lapra rendezve
- 750-1500 karakternyi igényes megfogalmazású **kísérőszöveg**, amely kiegészíti, magyarázza, árnyalja a vizsgálatot és az öntvényeket, lehet saját szöveg, vagy akár a tervet szépen illusztráló idézet - a megadott lapsablon használatával, A3 méretben

Valamint:

- 4 db gipsz-öntvény, dombormű / relief, 25x25 cm befoglaló formájú, tetszőleges technikával öntve

Leadás: 2018 április 25. csütörtök 15.00 óra

Pótleadás: 2018 május 2. csütörtök 15.00 óra

A félévi kiírás részét képező mellékletek:

- archív fotók és képeslapok
- archív térképek
- légifotók
- Kővágóörsről szóló szöveges anyagok (Bodó Balázs: Kővágóörs helytörténete és földrajza, Bodó Balázs: Kővágóörs településké- és értékvizsgálata, A Balaton északi partjának prэшázai, Kővágóörs településarculati kézikönyv, Barcsai Tibor: Kővágóörs és környéke 1939)
- Kővágóörs alaptérkép(AC)
- TT1 Olvasófüzet 2019
- példagyűjtemény szelíd építészeti beavatkozásokra (oktatói gyűjtés)
- a tanszék grafikai arculati csomagja
- a félévközi leadások mintatablója és mintafájlja (AC)

Az egyes órák helyszíne, programja és a határidők a következők:

DÁTUM	ÓRA	PROGRAM	HELYSZÍN(EK)	AZ ÓRA MENETE
febr. 7.	I.	Bevezető	BME K277/K393 vagy tanszék	- rövid bevezető előadás, I. feladat ismertetése - Dévényi Tamás előadása (Szomorú házak) - Bán Márton és Pongor Soma előadás (Kővágóörsi Alkotótábor)
febr. 14.	II.	Pálma-kettő	Pálma (Bp. XI. Vásárhelyi Pál u.	- Bivak (Vass-Eysen Áron + Máté Tamás) előadása - GubaHámorei (Guba Sándor + Hámorei Péter) előadása - Bene Tamás előadása
febr. 16.		1. LEUTAZÁS ("Mariner")	Kővágóörs	- indulás: 8.00 BME K Épület előtt - Kővágóörs 10.00-15.00 - melegedő teázás 12.30 - érkezés 17.00 BME K Épület előtt
febr. 21.	III.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- koncepció makettek bemutatása és kiértékelése - konzultáció
febr. 28.	IV.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- koncepció makett fejlesztése, skiccek, tervek - konzultáció - Szabó Péter előadása (vonalas rajz)
márc. 7.	V.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- vonalas rajzok bemutatása, kiértékelése - konzultáció - Kronavetter Péter előadása (fabr. makettfotó)
márc. 14.	VI.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- makett-tervek, próbamakettek - konzultáció
márc. 21.	-	Tavaszi szünet	-	-
márc. 28.	-	Feldolgozási hét	-	-
ápr. 4.	VI.	VÁZLATTERV	BME K277/K393 vagy tanszék	- 1. feladat bemutatása és kiértékelése - Beke András előadása (Promenadológia)
ápr. 6-7.		2. LEUTAZÁS ("Pathfinder")	Kővágóörs	- indulás: ápr. 6. 8.00 BME K Épület előtt - szabad program Kővágóörsön - Kisberzsenyi-Nagy György előadása, vacsora - hazaindulás: ápr. 7. 8.00
ápr. 11.	VII.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- Pelle Zita előadása (séta, makett, rajz) - 2. feladat rajzainak, fotóinak, skicceinek átnézése, konzultáció - vázlatterv pótleadás
ápr. 18.	VIII.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- Nemes Péter szobrász előadása - 2. feladat próbaöntvények bemutatása - konzultáció
ápr. 25.	IX.	LEADÁS	BME K277/K393 vagy tanszék	- 2. feladat beadása és kiértékelése
máj. 2.	X.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- végső makett-tervek, konzultáció - 2. feladat pótleadás - közös makettfotózás
máj. 9.	XI.	Konzultáció	BME K277/K393 vagy tanszék	- konzultáció (próbamakett, anyagok) - helyszíni fotók elküldésének határideje
máj. 16.	-	Feldolgozási hét	-	-
máj. 17.	-	LEADÁS	-	- péntek 12.00
máj. 24.	-	PÓTLEADÁS	-	- péntek 12.00 óra (különeljárási díjjal) - makettek közös befényképezése 12.00-15.00-ig
jún. 3-16.	-	Természet és építészet kiállítás	MÉSZ Ötpacsirta utca	- Középülettervezési Tanszék félévzáró kiállítása - Közép 2., Komplex 1., Tanszéki Terv 1.
máj. 22.	-	3. LEUTAZÁS ("Curiosity")	Kővágóörs	- könyvbemutató és kiállításmegnyitó - bogrács, vacsora

2019. január 30.

Beke András, Kronavetter Péter, Szabó Péter